AMIT MA A TABULA HUNGARIE TÉRKÉPRÓL TUDHATUNKL

RÖVID ÖSSZEFOGLALÁS

A TEREPI MUNKÁLATOKAT BEFOLYÁSOLÓ I KORABELI DŐJÁRÁSI ESEMÉNYEK

1501. ERDÉLY. Tartós esőzések, árvizek.
1501/02. Európában igen szigorú tél.
1504. Európa. Igen forró és száraz nyár.
1505. Magyarország. Hazánkban oly ínség volt , hogy sok kiéhezett szülő gyermekét ölte meg s azt ették meg. Ezeket a szülőket Wegner krónikája szerin nem büntették meg .
1508. Buda. Ez esztendőben mondhatatlan nagy drágaság támadt a kenyérnek szűk volta miatt.
1512. Sopron, Hóban gazdag hideg tél miért is március közepén nem lehetett dolgozni. Nagy áradások is voltak annyira, hogy sok szántóföld nem volt bevethető, s így parlagon maradt. Széna sok lett, de az eső miatt elrothadt. Szalma sok volt, de gabona kevés. Szőlő sok volt, de savanyú. A Fertő annyira megnagyobbodott, hogy vize majdnem elérte a környező falvakat.
1513. Sopron. Nedves év, sok takarmány termett, de kevés gabona; sok volt búzában és minden féle gabonában a konkoly. A szőlők a nagy nedvességtől megsárgultak. Savanyú bor lett, penészes is volt. Ebben az évben nem volt olyan hét, hogy hat napon át dolgozni lehet tett volna…
(In Réthly Anatl Időjárási események … 1513. 61. pp.)

A Tabula Hungaria-n mesterséges tó is helyet kapott.

Poltár (Poltar, Szlovákia) térségében ábrázolt mesterséges tó is az ércbányászathoz kapcsolódóan jött létre, mivel az utóbbi években a vízmennyiség csökkenése a bánya folyamatos működését akadályozta.

Selmecbánya (Banská Štiavnica, Szlovákia) térségében ábrázolt tó szintén az e térségben folytatott ércbányászathoz kapcsolódóan kerülhetett kialakításra, mivel a Garam vize a nyári hónapokra gyakran annyira alacsony volt, hogy az oly folyamatos bányamunkát is akadályozta.

Ezen adatok is arról tanúskodnak, hogy a Felföld egyes térségében a térképezése idején komoly szárazság uralkodott.

Jelen kutatások adatai szerint Bakócz Tamás bíboros nem Székely Dózsa Györgyöt nevezte ki a keresztes had vezetőjének.

1514. Székely Dózsa György főserege Temesvárnál leteszi a fegyvert Szapolyai János erdélyi vajda által vezetett nemesi hadsereg előtt.

Ugyanakkor a történészek szerint: Semmi sem igazolja azt,t hogy az 1514-es magyar parasztháború nem valamiféle elkeseredett nyomorfelkelés, hanem a jogaikiban háborgatott, felemelkedésében korlátozott parasztnépesség megmozdulása volt, ahogy arra Szabó István jó harminc esztendeje egy rövid tanulmányában már utalt..(In Századok, 1980. 358. p.)

Legendák, amelyek a Tabula Hungarie térképpel kapcsolatban ma is felbukkannak.

1514 . május – július Lázár deák, Bakócz Tamás bíboros esztergomi érsek titkára Jakob Ziegler (Landavus) bajor geográfussal nagyszabású terepfelmérési munkálatba kezd. Munkájának eredményeként elkészült Magyarország térképvázlata, amelyet halála után Georg Tannstetter (Colliuitius) bécsi matematikus kiegészít és sajtó alá rendez. Lázár deák térképét Johannes bécsi humanista és Peter Biennew (Apianus) Ingostad-ti matematikusi. I. Ferdinánd magyar király támogatásával 1528-ban kinyomtatja a bajorországi Ingolstasbdan. Magyarország első részletes térképe több száz helynevet tartalmaz.

In Magyarország történeti kronológiája. I. A kezdetektől 1526-ig. 334-335. pp.

Ugyanakkor a rendelkezésünkre álló forrásokban nem szerepel olyan Lázár deák, aki az esztergomi érsek titkára lett volna.

A közreadás költségét a megtaláló Cuspinianus vállalta, és ő ajánlotta e térképet I. I. Ferdinánd magyar és cseh királynak.

https://en.wikipedia.org/wiki/Ferdinand_I,_Holy_Roman_Emperor

MIELŐTT HELYSZINI MUNKÁLATOK MEGKEZDŐDTEK

A térképezés megkezdése előtt döntéseket kellett hozni a készítendő térkép méretarányáról i s.

A választott méretarány alapján e mű nem

NEM

topographiai térkép,

hanem a

Magyar Királyság és társországairól készített első áttekintő térkép.

A térkép mértarány:a 1 :1 080 00 .

A térképezés megkezdéséről adattal sajnos nem rendelkezünk, de Jacob Zigler leveléből tudjuk, hogy ő 1514 nyarán már a kész térképet látta.

Véleményünk szerint a Tabula Hungariae térkép készítésének kiinduló pontja, azaz a térképezés „origó”-ja az ország fővárosa Buda lehetett, mivel a főutak innen sugaras irányban futottak Magyarország minden térsége felé.

Ugyanakkor az utak menti térképezés egyik lehetséges hibaforrása lehetett az is, ha két eltérő álláspontból nézve véletlenül azonos települések ismét rögzítésre kerülhettek.

Településnevekben e térkép méretarányához igazodóan gazdag : 1441 település nevét, vagy annak névváltozatát találjuk meg a ma ismert példányon, de az eredeti kéziraton számuk akár több lehetett, mert a ma ismert példányon további 68 név nélküli településjel is helyet kapott.

De az is lehet, ez t utóbbiak jelzik a térképnyomtatási technológia gyenge pontjait.

A helyszíni térképezés megkezdése előtt el kellett elkészítetni a választott méretarány szerinti segédhálót is, amely, lehetővé tette a térképen rögzített helyek és a közöttük lévő távolságok bejelölését.

AZ EREDETI KÉZIRATRÓL SZÁRMAZHATNAK AZ ALÁBBIAK IS

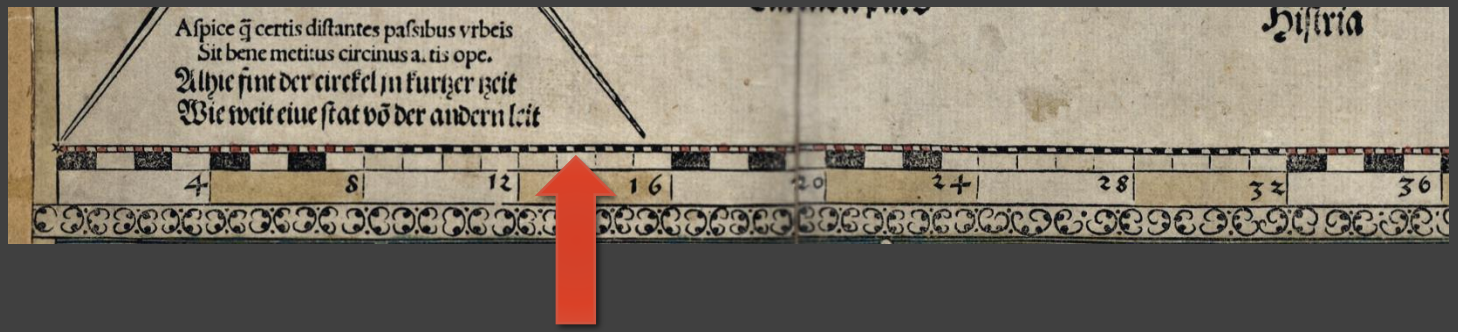

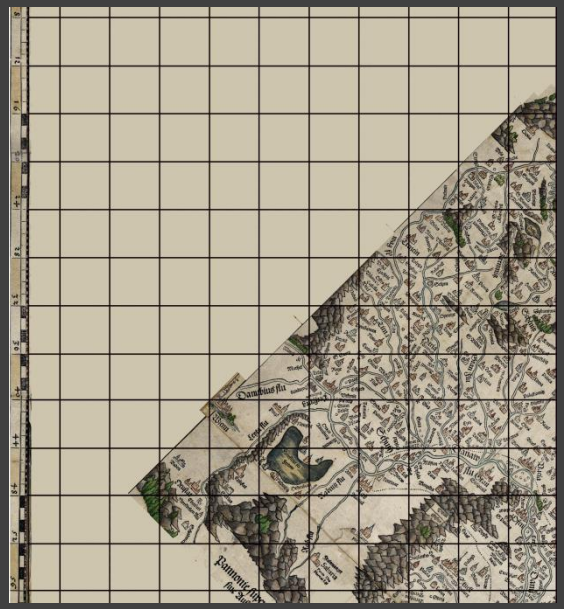

A két vonal között a középső soron mutattatik meg, mely hosszúságú egy német mérföld, a skála alsó sorában pedig a mérföldek számjegyek által jelöltettek. Az első azaz felső sor pedig a lehető legkisebb pontokkal jelzi a mérföldek negyedét.

A térképezés folyamatáról az alábbi „árulkodó” nyomokra bukkanhatunk:

Egyes települések nevei például kétszer szerepelnek. Ez elsősorban a hegyvidéki területre jellemző.

Valószínűleg két állásponton rögzítettek egy-egy települést a segítők bemondása alapján.

A fenti„hibák” alapján számunkra úgy tűnik, hogy a térképezés talán sávokra osztottan történhetett északról déli irányba haladva.

Szembetűnő, hogy Erdély területén volt a legkevesebb a kétszer ugyanarra a településre vonatkozó helynév előfordulása.

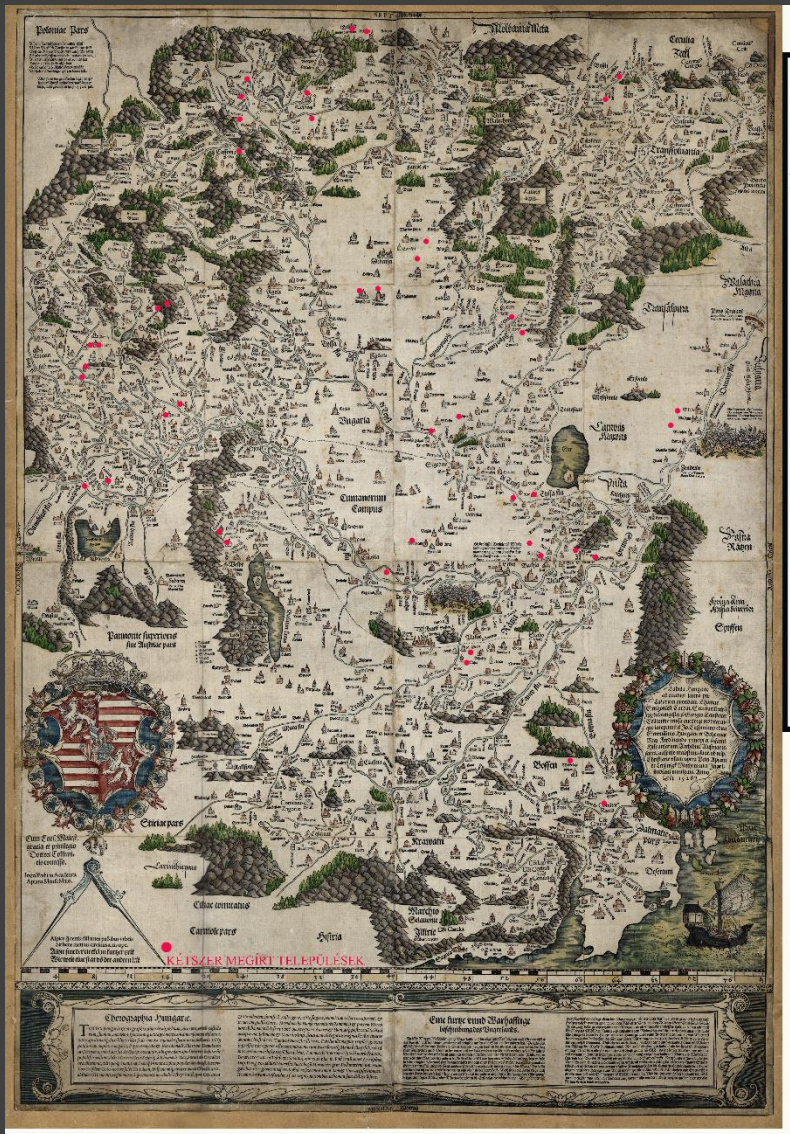

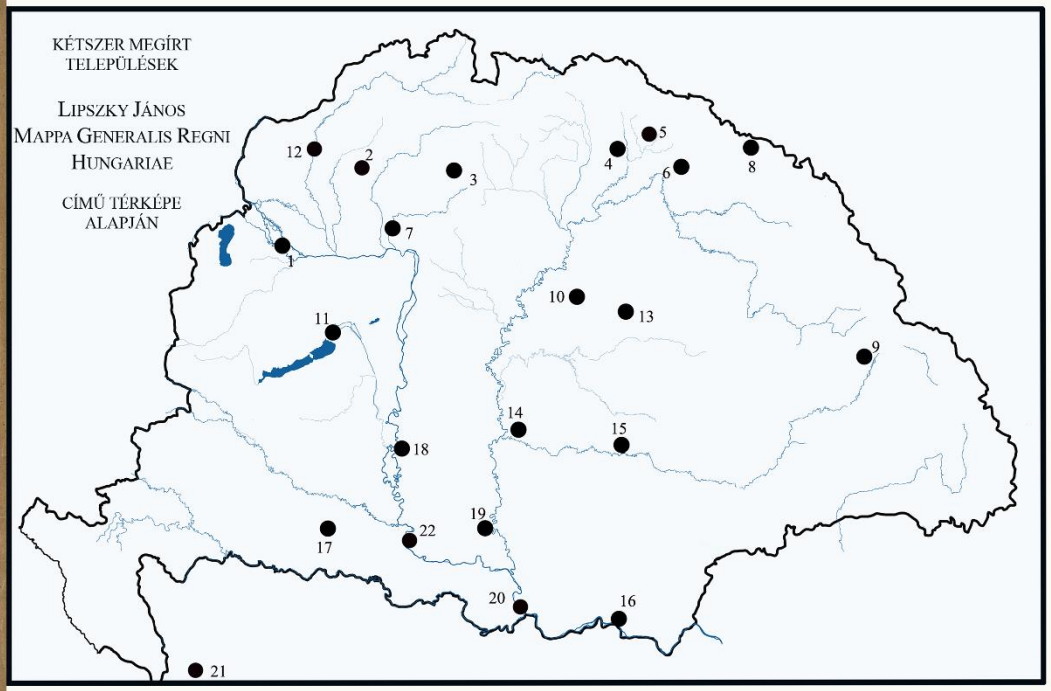

Asvan	Aswante	Ásványráró (1)
Broisow	Hroisor	Hrussó (2)
Bonia	Loyna	Lónyabánya (3)
Terbes	Terbes	Tőketerebes (4)
Nadmial	Nagomihal	Nagymihály (5)
Ignetz	Ignetz	Ignéc (6)
Teugres	Tenges	Ipolytölgyes (7)
Keletzen	Keletzen	Kelecsény(8)
Batz	Batz	Bátos (9)
Nadudwar	Naduwar	Nádudvar (10)
Bernhida	Bernhida	Berhida (11)
Eymes	Temiz	Gimes (12)
Istar	Istar	Esztár (13)
Feuldiak	Fewldeak	Ófödeák (14)
Sylmos	Sylmos	Solymosvár (15)
Butotzin	Busotzin	Alsópozsás (16)
Netzka	Netzke	Nekcse-Nasic (17)
Zeremlen	Zeremlen	Szeremle (18)
Fewldwar	Fewlnar	Bácsföldvár (19)
Segednitz	Segednitz	Sremska Mitrovica (20)
Trawnik	Trawnik	Travnik (21)
Banmonsto	Kew	Bánmonostor (22)

VAJON K I LEHET E JELES MŰ KÉSZÍTŐJE ?

A RENDELKEZÉSÜNKRE ÁLLÓ FORRÁSOK CSAK A KERESZTNEVÉT „LÁZÁR” ŐRIZTÉK MEG. BIZONNYAL Ő NEM LEHETTETT OLYAN SZEMÉLY, AKINEK NEVE MAGYARORSZÁGON „KÖZSZÁJON” FORGOTT VOLNA. VÉLHETŐEN TÁRSADALMI HELYZETE SEM LEHETETT OLYAN, HOGY RÁ VALÓ HIVATKOZÁSASL JACOB ZIEGLER MAGYARORSZÁGI TARTÓZKODÁSA ALATT TOVÁBBI ELŐREJUTÁSÁT ALAPOZHATTA VOLNA.

SAJNOS A KORABELI HIVATALI IRATOKBAN A TÉRKÉPKÉSZÍTŐ LÁZÁRRÓL TOVÁBB ADATOKKAT NEM TALÁLTUNK.

Johannes CUSPINIANUS találta meg a Tabula Hungariae térkép kéziratát Budán!

Miután 1526 szeptember 25-e után,Szulejmán a budai vár szobrait, a Corvina-könyvtár egy részét és a templomok arany-ezüst kegytárgyait hajóra rakatta, majd Pest városát felgyújtatta seregével eggyüt téli szálláshelyeikre vonultak.

A Budai királyi udvarba egykor oly bejáratos Cuspinianus talán a saját szemével kívánta látni azt is, hogy az általa jól ismert Budából a fosztogatások nyomán vajon mi is maradhatott meg.

Az egykori királyi palota területén a szétszóródott iratok között keresgélve bukkant rá számunkra oly fontos térkép kéziratára.
A fentiek alapján azért mi bizonyosak vagyunk abban is, hogy, e térkép készítését a kormány rendelhette meg.
Sajnos a megtalált kéziratról beszámolója további adatot nem őrzött meg. Így nem tudjuk, hogy az egykori kézirat, illetve az annak alapján 1528. május 1-én napvilágot látott nyomtatott térkép méreteiben azonos-e az egykori kézirattal, vagy sem? Számunkra csak az tűnik bizonyosnak, hogy 1514 nyara és 1526 szeptembere között e térkép valamely kormányzati hivatal fiókjában hevert!I
In Fontes rerum Austricun. Sriptes. I. Johann 1502-1527. című sorozatban.

Továbbá szintén Johannes CUSPINIANUS javaslatára kerültek a Tabula Hungarie térképre olyan fontos csaták is, amelyek Európa védelmére a keresztény a oszmán hódítókkal egykor vívtak.

1418-ban Luxemburgi Zsigmond magyar király az oszmánoktól rövid időre elfoglalta Galambóc várát. A menekülő királyt majdnem elfogták a törökök, azonban Rozgonyi Cecília bátor helytállásának köszönhetően épségben érte el országa területét. Cecilcílát helytállásáért örökletes jogot adott Galambóc várára. A sikeres menekülést Arany János balladája örökítette meg.

1526. augusztus 29-ei csata helyszíne

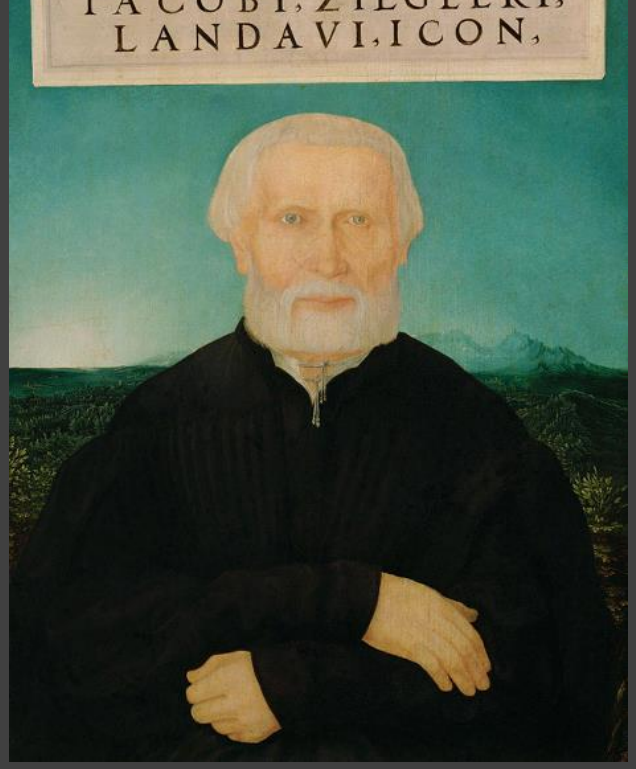

JACOB ZIEGLER AUS LANDAU AN DER ISAR
(1470/71-1549)

GEORG TANNSTETTER
(1482-1535)

Jacobus Zieglerus Landavus üdvözletét küldi Georgius Collimitiusnak, az orvosnak

...

*A minap Velencébe érkezett Magyarországodat láttam, s kiválóan értékelem, egyrészt mivel a helyek összevetése alapján, már amennyire ezek számomra ismertek, valósághűnek ítélem, és ez a többi vonatkozásban is hitelt ad, másrészt mivel én magam is foglalkoztam vele azon a bizonyos nyáron, **amikor a magyar parasztok és pásztorok lázongtak.** Abban az időben, amikor a főurak a legnagyobb nyugtalansággal szívükben sok napon át a királyság ügyeiről tárgyaltak, **én és Lázár, a munka jeles szerzője, mivel mentesek voltunk ama nagy gondtól,** ámbár mi sem voltunk veszélyen kívül, ennek a **Magyarországot ábrázoló térképnek az összeállítását fontolgattuk. Oly hosszú idő óta nem tudtam, hogy mi lett ebből. Rendkívüli fájdalommal azt gondoltam, hogy elveszett. Annál nagyobb örvendezéssel vettem észre, hogy megmenekült, és fáradozásotok révén kiadásra került. …***

Üdv. Velence, 1529. április 8.

(Fordította W. Dr. Salgó Ágnes)

A NYOMTATOTT Tabula Hungariae címe

Tabula Hungari[a]e ad quatuor latera per Lazarum quondam Thomae Strigonien[sis] Cardin[alis] Secretariu[m] viru[m] expertu[m] congesta, ā Georgio Tanstetter Collimitio revisa auctiorq[ue] reddita, atque iamprimu[m] ā Jo[anne] Cuspiniano edita Serenissimo Hungari[a]e et Bohemiae Regi Ferdinando principi et infanti Hispaniarum, Archiduci Austriae [e]tc. sacra, auspitio maiestatis suae, ob reip[ublicae] Christian[a]e usum, opera Petri Apiani de Leyßnigk Mathematici Ingolstadiani invulgata Anno Domini 1528

Magyarország térképe négy lapon ***Lázár, a néhai Tamás esztergomi érsek titkára, hozzáértő férfiú által összeállítva*****,** ***Georgius Tanstetter Collimitius által átnézve és kiegészítve, először Johannes Cuspinianus által kiadva.*** *A fényességes Ferdinándnak, Magyarország és Csehország királyának, Spanyolország hercegének és trónörökösének, Ausztria főhercegének stb. ajánlva. Őfelsége pártfogása mellett a kereszténység használatára közreadta leysznigki Petrus Apianus Ingolstadti matematikus az Úr 1528. évében.*

KIT TISZTELHETÜNK A LEVÉL CÍMZETTJÉBEN?

TANNSTETTER, HUMANISTA NEVÉN COLLIMITIUS,
1530-TÓL AZ EGYETEMI KATEDRÁT UDVARI NEVELŐI ÁLLÁSRA CSERÉLTE,
I. FERDINÁND MAGYAR KIRÁLY GYERMEKEINEK , ÍGY A KÉSŐBBI II. MIKSA NEVELŐJE LETT

1518-BAN JOAHIMUS VADIANUS TÁRSASÁGÁBAN BUDÁRA UTAZOTT A JÚNIUS 8-ÁN LÁTHATÓ TELJES NAPFOGYATKOZÁS MEGFIGYELÉSÉRE

1522-BEN TÖRÖK ÉS KERESZTÉNY HADSZINTERET ÁBRÁZOLÓ TÉRKÉP KIADÁSÁRA KÉRT PRIVILÉGIUMOT

A Szent Birodalom nürnbergi kormányzata Georg Thansteternek, az orvostudomány professzorának az alább leírt szabadságlevelet adta és az alábbi kegyben részesítette nemrég miután ő Thanstetter sietősen egy térképet vagy tervezetet készített a keresztény és török területekről, és a hadjáratokat a kereszténységet a törökök ellen és viszont vonalakkal részben berajzolta, amely térképet ő most kijavítani és közönségesen kinyomtattatni szándékozik, hogy Thanstetter térképét az ő akarata nélkül senki öt éven belül nem nyomhatja után és adhatja el tíz színarany márka büntetés terhe alatt. Adatott az 1522. évben december hó 15. napján.

(Ford. Fazekas István.)

Felette sajnálatos, de a Tabula Hungarie térkép kiadásának engedélyezésére vonatkozó adatot a korabeli nyilvántartásokban a leggondosabb kutatások ellenére sem találtunk.

E térkép méretarányára vonatkozó alábbi szöveges leírások szerintünk nem szerepelhettek az eredeti kéziraton.

A **latin nyelvű leírás szerint** a kézirat az alábbiakat tartalmazza:
Egész Magyarországnak tájleírása és a városok, falvak, várak, kastélyok, folyók, hegyek és erdők egymástól való uti távolsága, geometriai mérések szerint.

A német nyelvű leírás szerin:
Ezen a térképen le van rajzolva egész Magyarország, és rajta elhelyezett **skála mértani módon mutatja meg, vagyis egyenesen, hogy hány német mérföldnyire fekszik egyik város a másiktól, hasonlók éppen a kastélyok, falvak és helységek stb. A két vonal között soron mutattatik meg,** mely hosszúság egy német mérföldek számi általjelöltette**. Az első, azaz felső sorban azonban a lehető legkisebb pontokkal jelzi a mérföldek negyedét.**

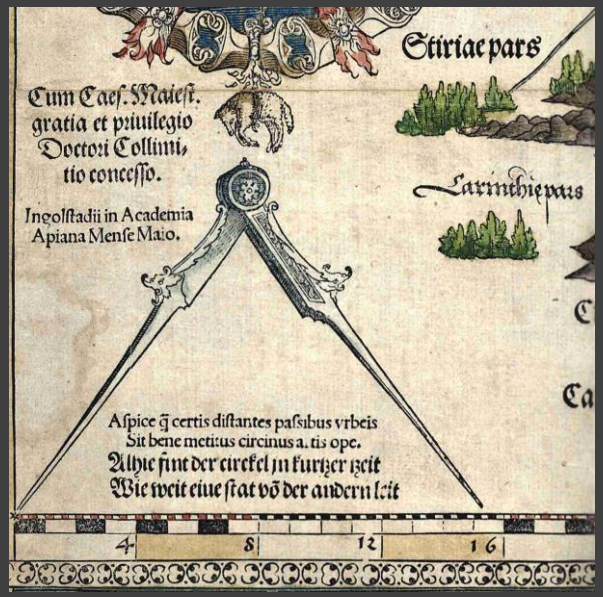

Ha tudni akarod, milyen messze van egyik város a másiktól, úgy nyisd ki a körződet egyik várostól a másikig, hogy mindkét köröcskében legyen benne. Ennek utána helyezd összecsukás nélkül az egyik szárával azon csillagocskába, amelyben a festett körző egyik szára mutatkozik. A másik szárat pedig engedjed le egészen a skáláig. Így a körző szárai között megkapod a mérföldeket és negyedeket, amelyeket óhajtottál.

Polonie Pars
Molbauia Meta
Cecilia Zeti
Transsylvania
Walachia Magna
Danisalonia
Bugaria
Cumanorum Campus
Pannonie superioris sive Austriae pars
Stiriae pars
Carniole pars
Ciliae comitatus
Hystria
Marchio Sclavonie
Illirie
Kraiwani
Bossen
Dalmatie pars
Oesterrani
Syrffen
Rasta Rätzen
Ungaria
Cumanorum Campus
Cum Caes. Maiest. gratia et privilegio Oecorum Celsiani, ita concesso.
Ingressus in Academia Aquarum Mense Maio.
Aliter si certis distinctus pars ubi vobis ad bene mentum ... Ahte sine der ... Wie weit eine stat vo der andern leit
Chorographia Hungarie.
Eine kurtze vnnd Warhafftige beschreibung des Vngerlandes.

A HELYSZÍNI TÉRKÉPEZÉS BIZONYÍTÉKAI

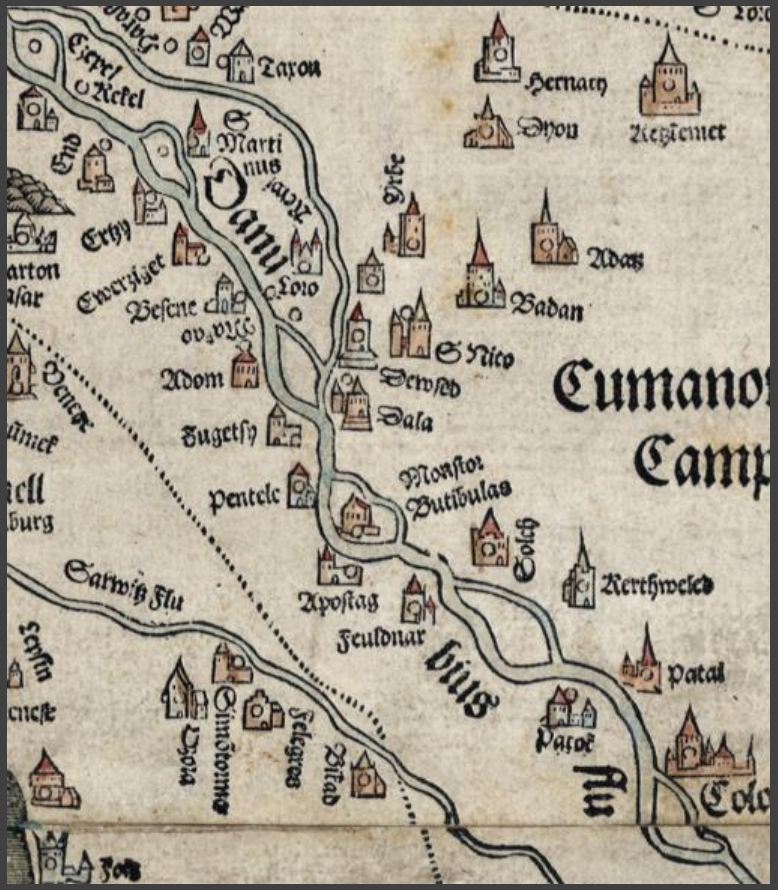

SEBES-KÖRÖS

ÚRVÖLGY, MA ŠPANIA DOLINA

A ‚HOLIE' ELNEVEZÉS A LATIN OLEO = ‚SZAGA, ILLATA VAN, SZAGLIK, BÜDÖS, BŰZLIK, VALAMILYEN SZAGÚ' SZÓ RONTOTT FORMÁJA LEHET.
(GYÖRKÖSY ALAJOS: LATIN – MAGYAR KÉZISZÓTÁR. BUDAPEST, 1977)

A KITERMERMELÉS A 16. SZÁZADBAN KB. 250 MÉTER MÉLYSÉGBŐL TÖRTÉNT, MÍG A BÁNYAGÉPEK, ILLETVE A BÁNYATERÜLET BIZTONSÁGOS MŰKÖDÉSÉHEZ KIÉPÍTETT VÍZVEZETÉKRENDSZER HOSSZA ELÉRHETTE A 42 KM-T.

Úrvölgye, (Herrengrund, Panszka Dolina, Vallis Dominorum), Zólyom m. kamarai bánya m. v., Beszterczétől északra 1 ½ órányira, egy setét erdős völgyben. Számlál 1417 kath. lak., kik elszórt épületekben laknak, s többnyire bányászok. Kath. paroch. templom. Az itt esztendőkint kiásattatni szokott ércz 17 márka aranyra, 660 márka ezüstre, 1500 mázsa rézre becsültetik. Csak egy bányában 800 ember dolgozik. Nevezetes itt a vasnak rézzé való átváltoztatása, melly czément-víz segedelmével illyformán történik: A gáliczkő savanyusága feloszlatja a földben lévő rezet: ezt a földbe beszívárgó víz lemossa, s világosságra hozza a midőn csatornákba vétetik. Ezen csatornákba tesznek aztán vasdarabokat, de úgy, hogy a ne a víz alatt feküdjenek, hanem csak keresztűl ázzanak. Ekkor a gáliczkő nagyobb atyafiságban lévén a vashoz, azt magához huzza s felolvasztván, helyette a magában hordott réz részecskéket hagyja ott, s így a szerint millyen vastagságu a betétetett vas darab, 4-5 hét mulva rézzé változik. Végre készítenek itt érczréz meszet (Berggrün) is.

(Fényes Elek: Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta betűrendben körülményesen Leiratik. III. kötet. Pest, 1851.)

Joannes Cuspinianus
Austria. Basilea, 1553.

Itt [ti. Győrnél] egy másik folyó is beleömlik a Dunába, csaknem ugyanazon az útvonalon, nem messze a Rábától. Ezt a folyót Rebnitznek nevezik. Kirchschlag közelében ered, ahol két róla elnevezett falu is található, Felsőrámóc (Oberrabnitz) és Alsórámóc (Unterrabnitz). Ezután ez is keresztül folyik a Fertőn, amelynek hosszúsága hét mérföld, szélessége pedig három mérföld, miként azt világosan láthatjuk a mi Magyarország-térképünkön, amelyet királyunknak ajánlottam fel.

(Fordította Dr. Tóth Gergely)

Ezután ez [Rabnitz] is keresztülfolyik a Fertőn, amelynek hosszúsága hét mérföld, szélessége pedig három mérföld, miként azt világosan láthatjuk a mi Magyarország-térképünkön, amelyet királyunknak ajánlottam fel."

Ha a Tabula Hungariae térképen megnézzük a Répcét (Rábcát), az nem a Fertő tavon folyt keresztül, hanem közel egy mérföldnyire attól keletre futott, s a Dunába Abdánál ömlött. Tehát nem a Fertő tavon, hanem a Hanságon folyt keresztül.

A szerkezeti vizsgálatok eredménye

A fehér színű részlet az 1528-ban megjelent térkép alapján készült. A szürke színnel kitöltött az óramutató járásával megegyező irányban 45°-kal elforgatott részlet. Míg piros keretes részlet mai modern térkép szerint.

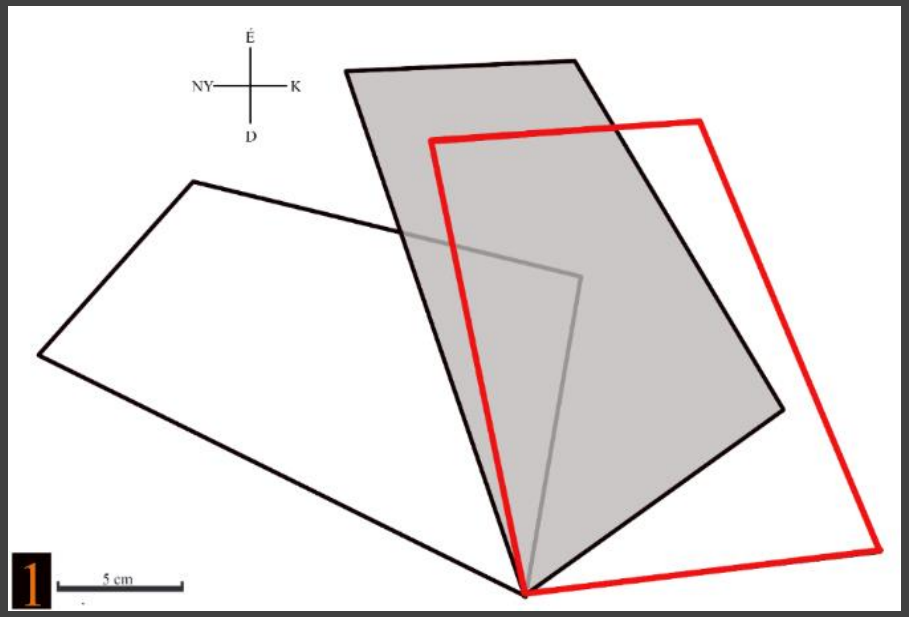

Pécs – Győr – Vác – Szeged

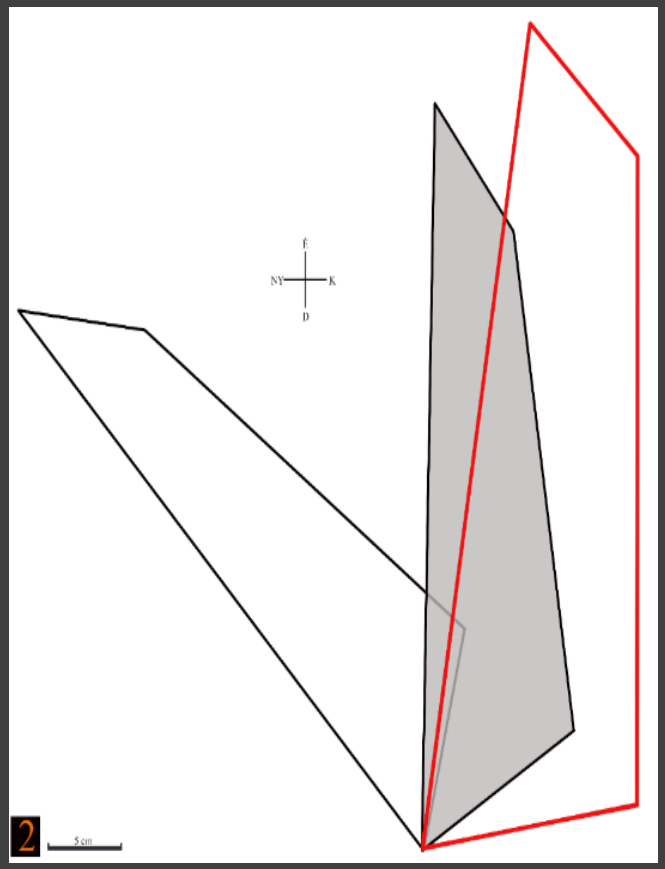

Titel – Bártfa – Ungvár –Karánsebes

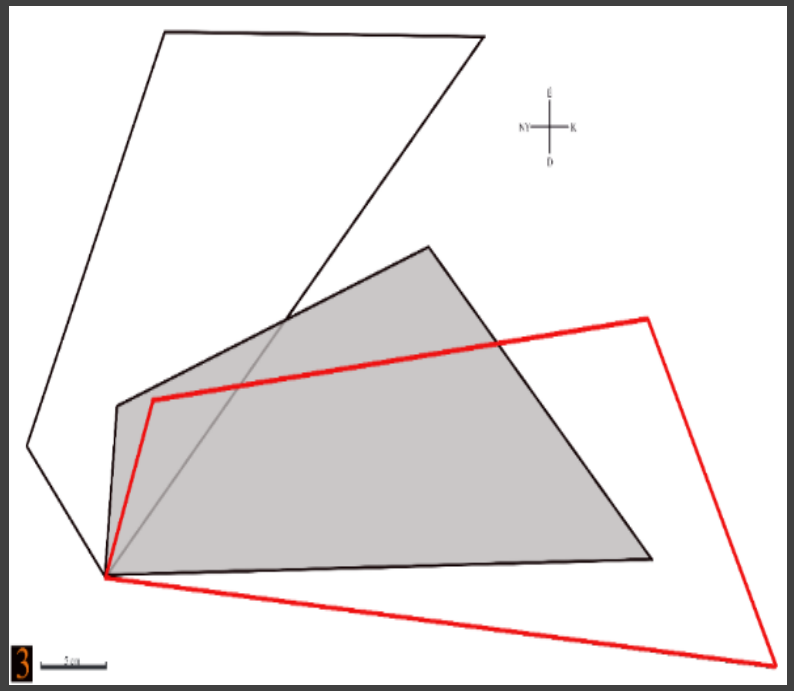

Szombathely– Pozsony – Kassa – Kolozsvár

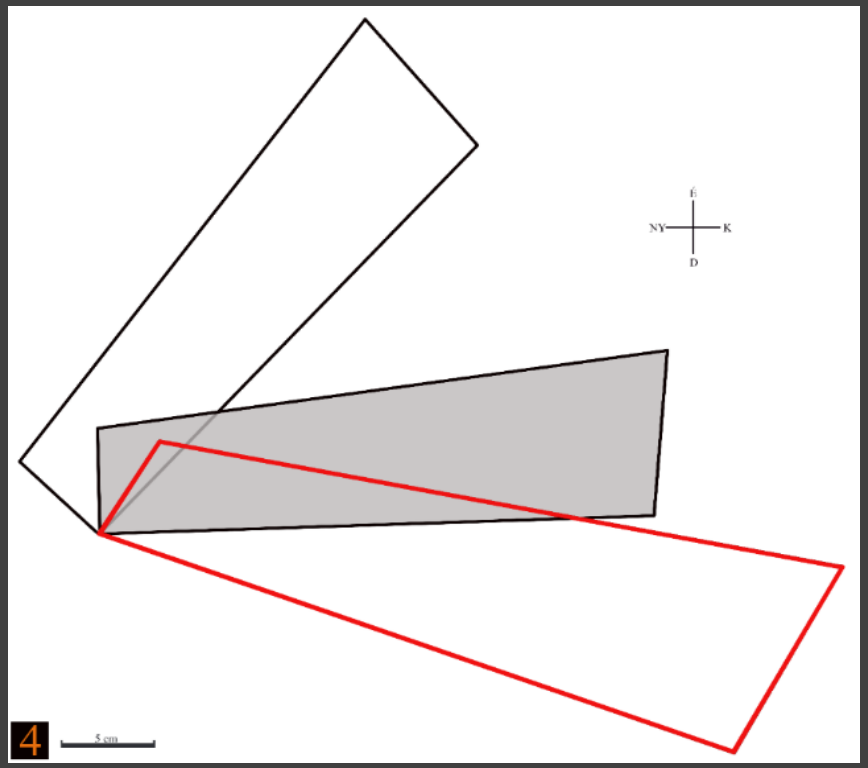

Pozsony – Trencsén – Gararamszentkereszt – Esztergom

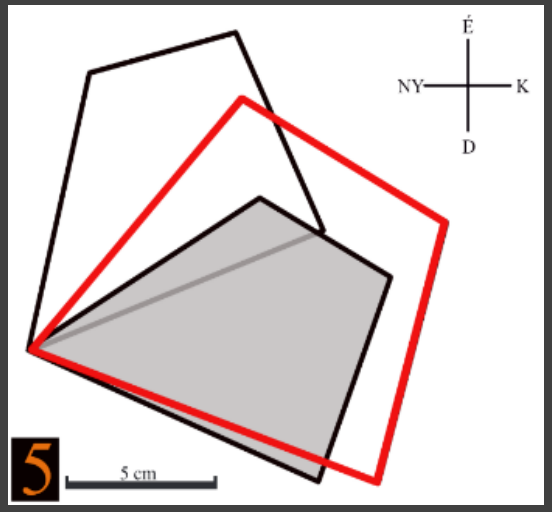

Besztercebánya – Lőcse – Kassa – Miskolc

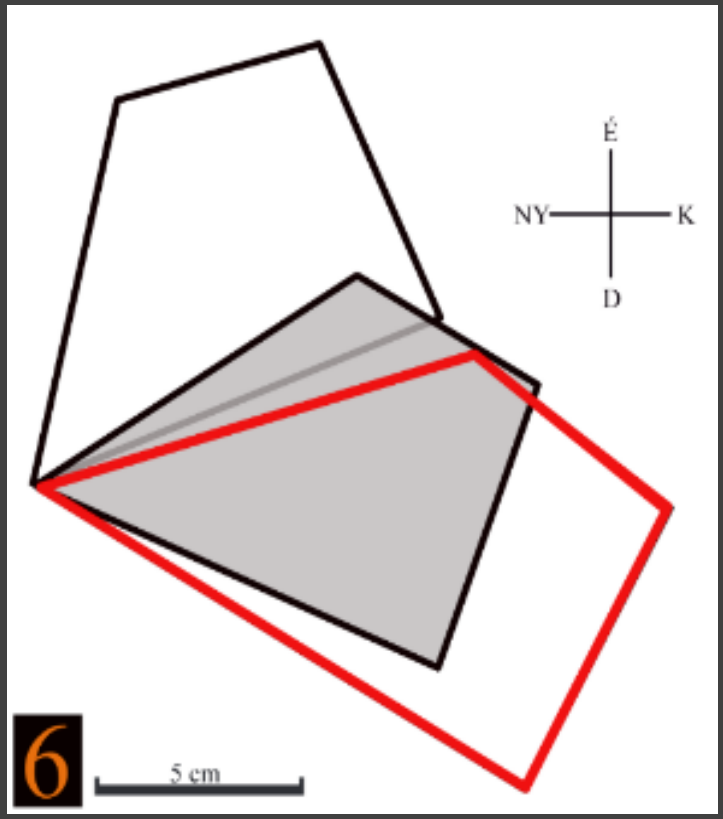

Kolozsvár – Marosvásárhely – Brassó – Nagyszeben

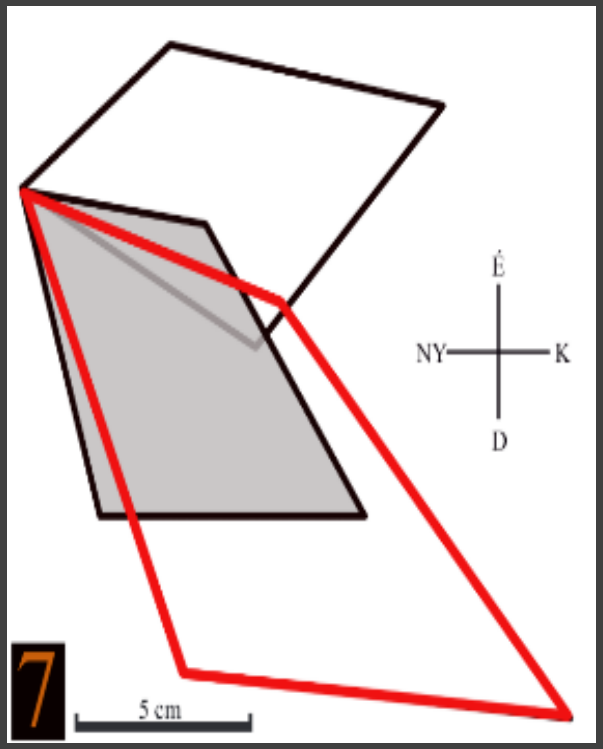

Gyulafehérvár – Dés –Beszterce –Segesvár

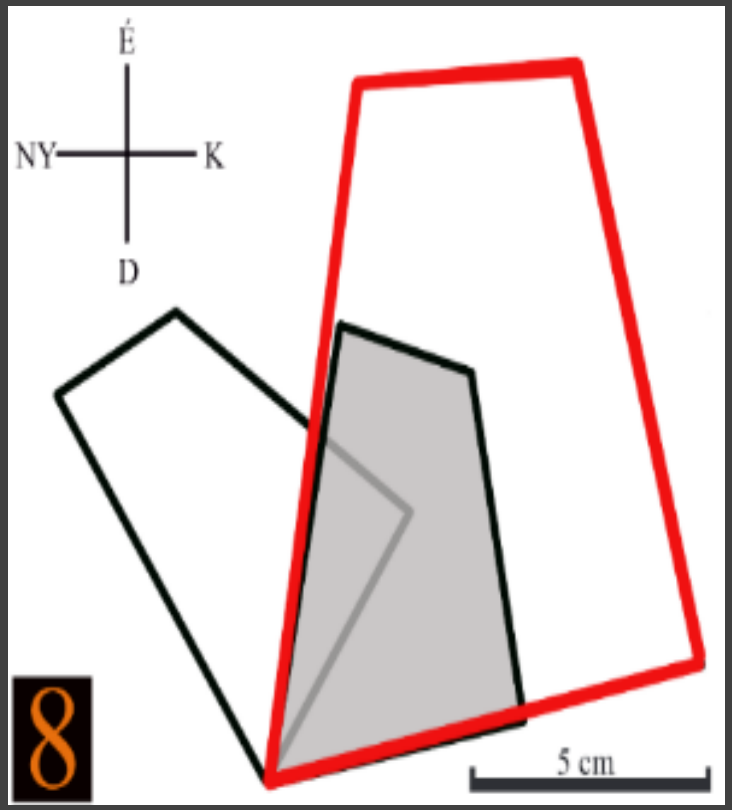

Debrecen – Szászrégen – Sepsiszentgyörgy. – Lippa

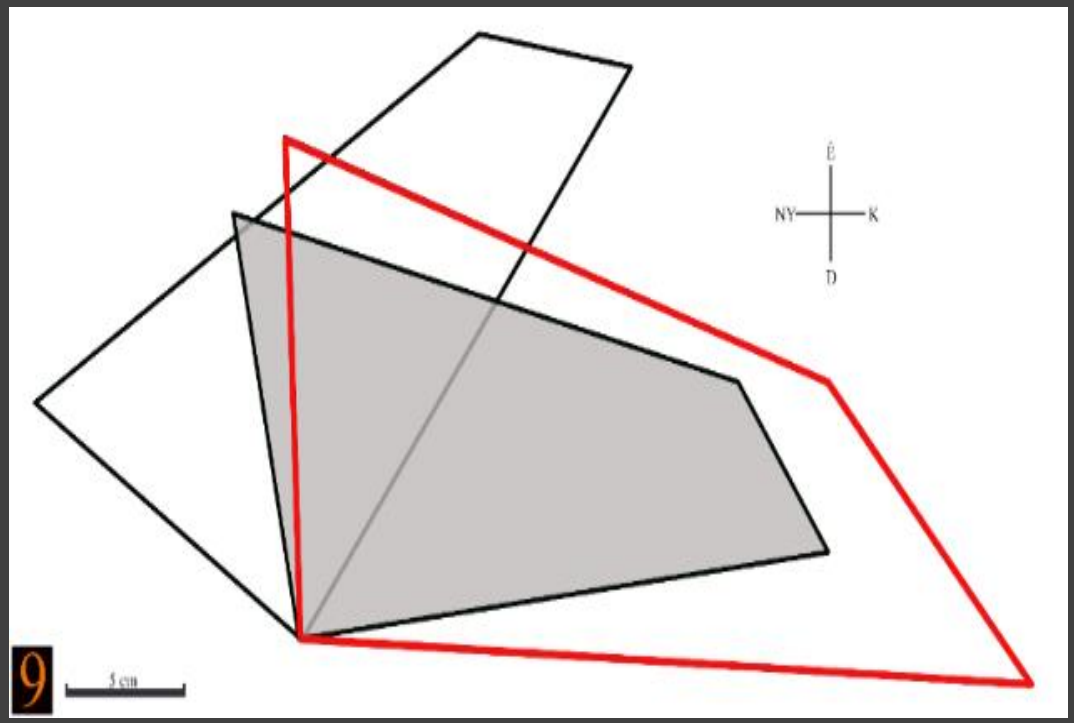

Lugos – Nagykároly – Bethlen – Szászváros

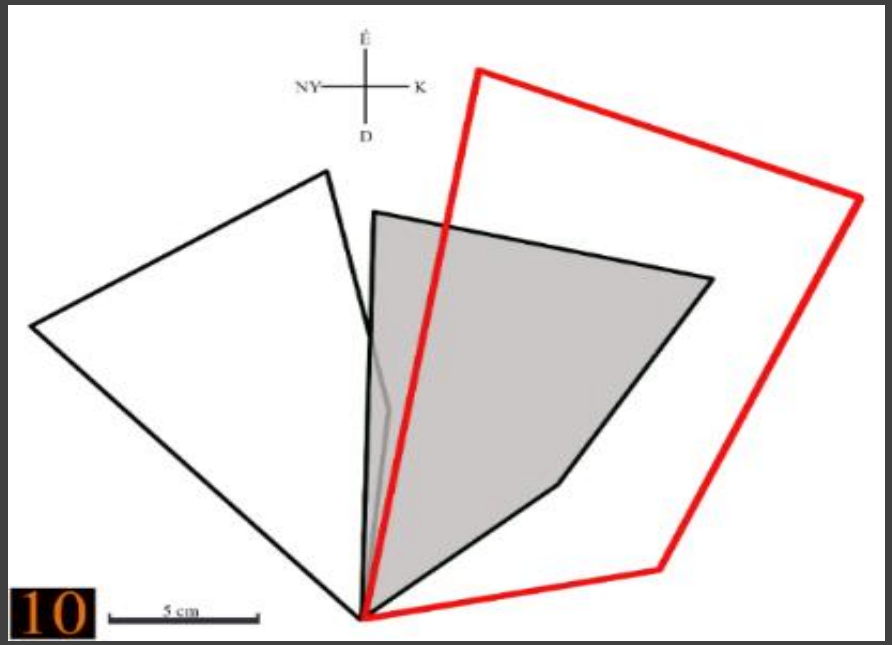

Bánffyhunyad – Székelyudvarhely –Fogaras – Szászváros

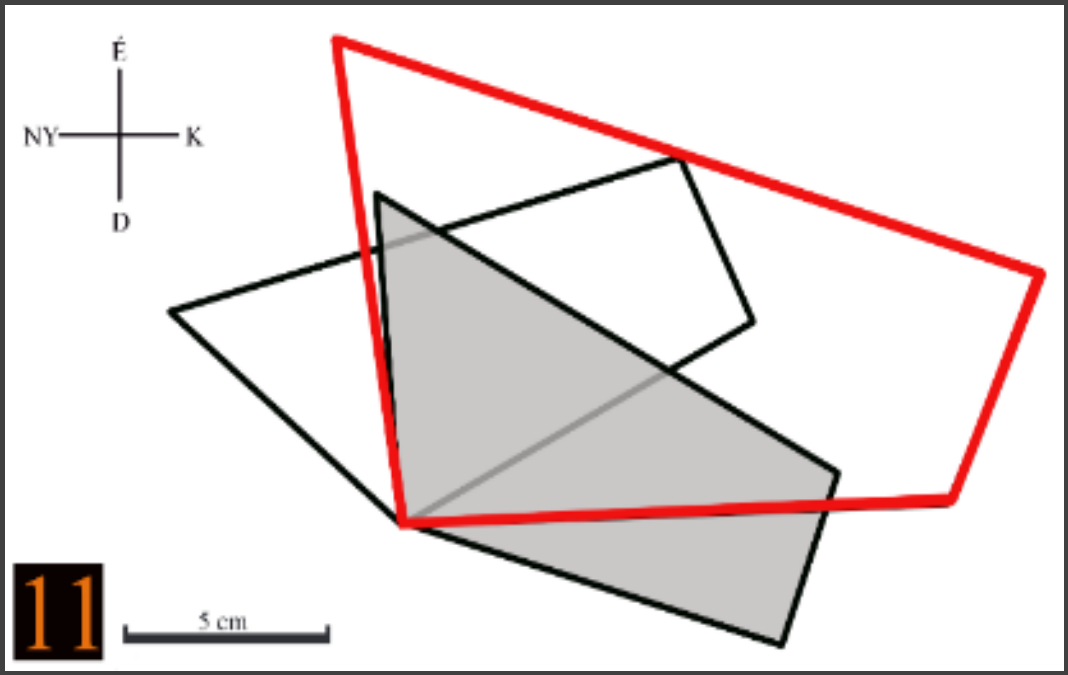

Zengg – Szabács – Eszék – Csázma

Petrus Apianus, a nyomdász

A Tabula Hungariae térképet eredetileg 4 lapra nyomtatták.

A piros pontokkal jelölt települések neve e térképen kétszer szerepel.

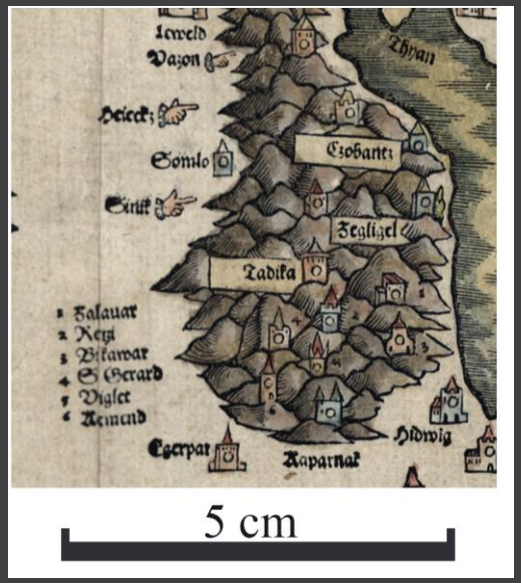

Településnevek számmal is.

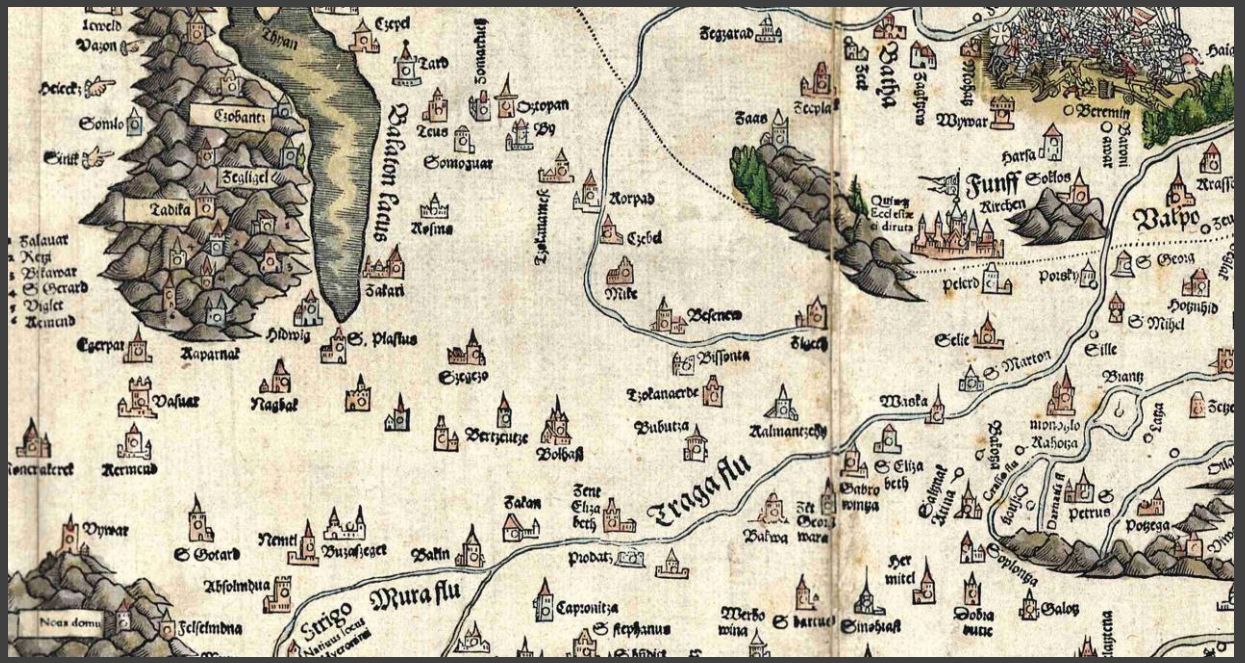

Betűhiányos helynevek

Az Apianus által kifejlesztett térképnyomtatás legfontosabb előnye az volt, hogy a rajzi rész metszésével egy időben történhetett meg a megírások előkészítése, így amellett, hogy a nyomódúc gyorsabban elkészülhetett, és a térképi megírások is elegánsak lehettek szükség esetén, akár vonalas jel mellé, annak nyomvonalát követve illeszthették, ahogy az alábbi képen is látható

Catherine Delano Smith kutatásai alapján tudjuk azt is, hogy a település pontos helyét jelző kör és ábra együtt első alkalommal a Tabula Hungariae-n tűnt fel.

A domborzat és az erdők ábrázolása

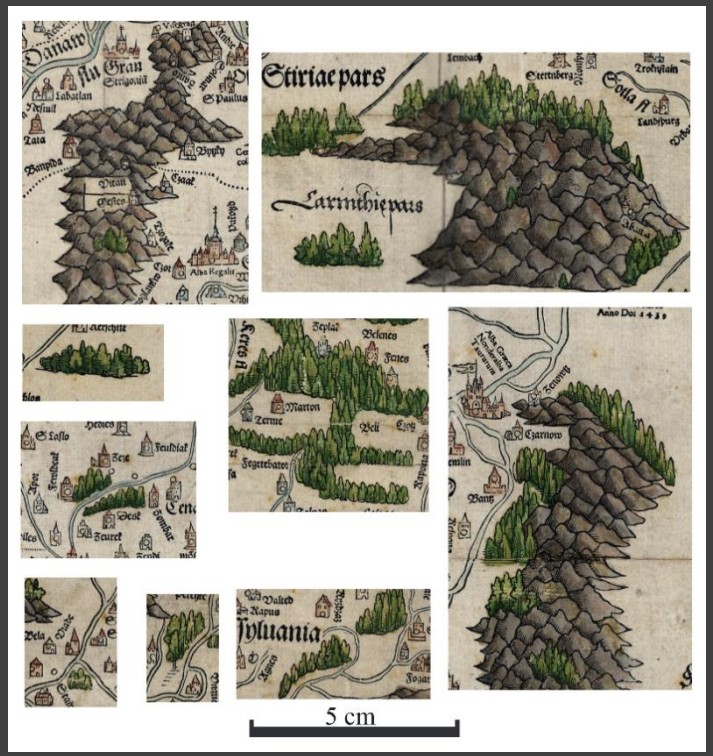

A térképi tartalom 45°-os elforgatásával Tannstetter elegendő üres területet tudott teremteni, anélkül, hogy a térkép szerkezete megváltozott volna.

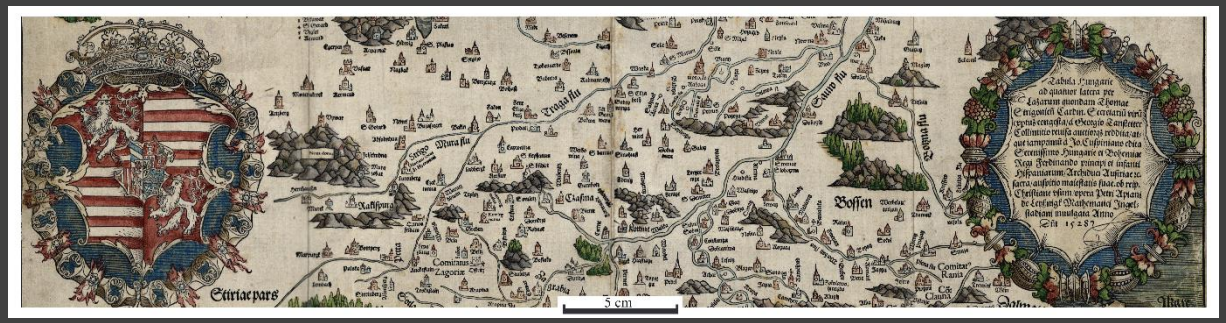

I. Ferdinánd 1528-ban az Aranygyapjas rend láncával övezett egyesített címerének rajza a Dürer által készítettre hasonlít, de annak nem a szolgai másolata.

Míg a hegyvidéki térségek ábrázolásánál a halmok között kialakított árkokba kerültek a névtáblák, és ahogy az alábbi képen is látható, azok kerete is megjelent a nyomaton.

A különböző megírásokhoz szükséges betűket egyenként illesztették helyükre. Rögzítésük fenyőgyantával, vagy apró szegekkel történt.

A közreadó eredetileg is színes térképet kívánt kiadni, és ezért az utólagos a színezésre vonatkozó javaslatukat a térkép bal felső sarkában helyezték el. (*„Itt láthatja egy jámbor keresztény, miként nyerte el a török császár Isten végzéséből nagyon rövid idő … Mindezt a vörös szín mutatja, a sárga szín még a kereszténye*ket *jelenti, …”)*

Petrus Apianus a szászországi Liesnigben született 1495. április 16-án. Német reneszánsz tudós, asztronómus, geográfus, matematikus. A korabeli térképi képi nyelv ötletei alapján jelentősen gyarapodott. Nyomdász, ő a térképnyomtatásban a sztereotípia eljárás kifejlesztője, és első alkalmazója. Udvari matematikus, sokoldalú tudományos és kiadói tevékenységgel. Csillagászati, földrajzi és térképészi tevékenységéért V. Károly német-római császár birodalmi lovagi címmel jutalmazta. Tanulmányait a lipcsei és bécsi egyetemen folytatta, majd 1527-től az ingolstadti egyetem matematikaprofesszora. Ingolstadtban 1552. április 21-én halt meg. _Híres Astronomicum Caesareum. Ingolstadt, 1540. című híres csillagászati művében szereplő térkép és más illusztrációk szintén a sztereotípia eljárásával kerültek nyomtatásra.

In https://bibliotheque.bordeaux.fr/in/imageReader.xhtml?id=BordeauxS_B330636101_A184R_JPEG&pageIndex=1&mode=simple&selectedTab=thumbnail

Az Ingolstadtban megjelent Tabula Hungariae térkép nem csak egy, a hazánkról készült részletes nyomtatott térkép volt, de e művet közreadó Johannes Cuspinianus a közelgő és igen fenyegető oszmán veszélyre intő politikai „röplappá” is tette.

Meg kell jegyeznünk azt is, hogy a térhez kapcsolódó sajátos politikai és történelmi ismeretátadásra talán a világon elsőként e művet „használták”. Mit is tett a közreadó? Felhívta a figyelmet arra a veszélyre, amely e térséget, illetve annak tágabb környezetét fenyegette a 16. század első felében, és egyben igen finoman figyelmeztette a Német-római Birodalom császárát a kialakult helyzetéből adódó sajátos felelősségére is.

Magyar Királyság, illetve a 16. századtól Magyarország az európai oszmán hódítások célterületévé vált, az egykor virágzó királyság fejlődése megtört, három részre szakadt. A hóditokkal vívott háborúk gazdasági erőforrásait kimerítették, egykori lakosságának nagyobb része az ország felszabadulásáig (Traty of Passarowitz, 1718. július 21) kicserélődött, majd az I. világháború után e területek más országokhoz kerültek

ÖSSZEGZÉS

A térképet készítő Lázár, és ismeretlen segítői nem voltak könnyű helyzetben a munkájuk során, mivel a polárkoordináta módszerrel történő helyszíni térképezést alapvetően kisebb területek térképezésére volt alkalmas.

Terület megnevezése	Nagysága
Magyar Királyság és a vele szövetséges államok (Horvátország, Szlavónia, valamint a Bánságok térsége	282 870 km^2
	42 541 km^2
	26 000[1] km^2
Német-Római Birodalom területei (Osztrák Főhercegség, Stájer, Karintiai és Krajnai Hercegségek)	12 000 km^2
Velencei Köztársaság (Dalmácia, Isztria)	4 000[2] km^2
összesen	367 411 km^2

LEGALÁBB ÉVI HAT HÓNAPI TEREPI MUNKÁVAL SZÁMOLVA A TÉRKÉPEN ÁBRÁZOLT TERÜLET ÖT ÉV ALATT ESETLEG BEJÁRHATÓNAK LEHET?

KÖSZÖNÖM

MEGTISZTELŐ

FIGYELMÜKET!